

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobkyně: **M. L.**, zastoupená JUDr. Markétou Pakandlovou, advokátkou se sídlem Hradební 548, Hradec Králové, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 3. 12. 2012, č. j. x, o návrhu žalované na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 3. 12. 2012, č. j. 29 Ad 12/2012 – 30, **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) brojila proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajského soudu“) ze dne 3. 12. 2012, č. j. 29 Ad 12/2012 – 30, jímž krajský soud zrušil rozhodnutí stěžovatelky o námitkách ze dne 20. 3. 2012, č. j. x (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž byly zamítnuty námitky proti rozhodnutí stěžovatelky ze dne 2. 12. 2011, č. x, jakož i toto prvestupňové rozhodnutí, a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Tímto rozhodnutím byla zamítnuta žádost žalobkyně o starobní důchod, a to pro nesplnění podmínek v ustanovení § 28 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“).

Krajský soud na základě žaloby podané žalobkyní a provedeného dokazování zrušil napadené rozhodnutí a věc vrátil stěžovatelce k dalšímu řízení, přičemž zavázal stěžovatelku právním názorem, že uznaná péče o nezl. syna žalobkyně Adama musí být posuzována ve smyslu ustanovení § 32 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění nikoliv až od právní moci rozhodnutí soudu o schválení dohody rodičů o péči o dítě (srv. § 20 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění), nýbrž podle faktického počátku péče o dítě.

V kasační stížnosti podané z důvodu nezákonnosti napadeného rozsudku [§ 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)], mj. stěžovatelka požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Svou žádost

odůvodnila tím, že pokud Nejvyšší správní soud zruší napadený rozsudek, jímž bylo rozhodnutí stěžovatelky zrušeno, dostane se věc do stadia nového posouzení žaloby. Pokud by pak v dalším řízení krajský soud rozhodl opačně, mělo by to za následek, že by původní zrušené rozhodnutí stěžovatelky „obživlo“. Případné nové rozhodnutí stěžovatelky vydané v mezidobí za účelem realizace původního rozsudku krajského soudu by však tímto novým „opačným“ rozsudkem krajského soudu nebylo dotčeno. Nastala by tak situace, v níž by vedle sebe existovala dvě opačná rozhodnutí o téže věci. Jelikož se jedná o nežádoucí výsledek, který je existujícími procesními instituty prakticky neřešitelný, došlo by podle stěžovatelky k naplnění pojmu „nenahraditelné újmy“, jejíž vznik je jednou z podmínek přiznání odkladného účinku ve smyslu ustanovení § 73 odst. 2 zák. č. 150/2002 Sb.

Nejvyšší správní soud shledal, že stěžovatelčin návrh je **důvodný**.

Podle ustanovení § 107 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Přitom se přiměřeně použijí ustanovení § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. Podle ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. ve znění zákona č. 303/2011 Sb. účinného od 1. 1. 2012 soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem (viz k tomu též usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2012, č. j. 1 As 17/2012, přístupné na www.nssoud.cz).

Podle § 73 odst. 3 s. ř. s. se přiznáním odkladného účinku pozastavují do skončení řízení před soudem účinky napadeného rozhodnutí. Podmínky přiznání odkladného účinku kasační stížnosti již ve své judikatuře Nejvyšší správní soud několikrát vyložil. Obecně lze konstatovat, že Nejvyšší správní soud vnímá možnost přiznání odkladného účinku jako určitou výjimku z pravidla, že kasační stížnost nemá odkladný účinek ze zákona, a rozhodnutí krajského soudu napadená kasační stížností jsou tak v zásadě pravomocná a vykonatelná. Dále Nejvyšší správní soud judikoval, že není-li odkladný účinek dán ze zákona, je správní orgán poté, co bylo jeho rozhodnutí zrušeno krajským soudem, povinen pokračovat v řízení a řídit se přitom závazným právním názorem vyjádřeným v pravomocném soudním rozhodnutí, bez ohledu na to, zda je ve věci podána kasační stížnost (viz blíže usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 - 49, přístupné na www.nssoud.cz). Z tohoto rozhodnutí rovněž vyplývá, že i správní orgán může navrhnout při podání kasační stížnosti, aby jí byl přiznán odkladný účinek, a to ze stejných důvodů jako žalobce (§ 73 odst. 2 a 4, § 107 s. ř. s.). Samotné podání kasační stížnosti, není-li ze zákona spojeno s odkladným účinkem či nebyl-li vysloven soudním rozhodnutím, nemá však na plnění povinností správním orgánem žádný vliv.

V témže usnesení však rozšířený senát Nejvyššího správního soudu poukázal i na možné negativní dopady, které mohou nastat v souvislosti s přezkumem rozsudku krajského soudu, jímž bylo zrušeno správní rozhodnutí na základě kasační stížnosti podané žalovaným. Nejvyšší správní soud uvedl, že za situace, kdy by byl takový rozsudek krajského soudu zrušen, dostala by se věc do stadia nového posuzování žaloby krajským

pokračování

soudem. Ten, vázán právním názorem kasačního soudu (§ 110 odst. 3 s. ř. s.), může rozhodnout o zákonnosti správního rozhodnutí opačně, načež původní (zrušené) správní rozhodnutí „obživne“, aniž by důsledkem nového rozhodnutí krajského soudu bylo současné zrušení v mezidobí případně vydaného dalšího správního rozhodnutí. Vedle sebe tu tak mohou být dvě odlišná či dokonce opačná správní rozhodnutí o téže věci. Při odhlédnutí od situace, že i nové rozhodnutí krajského soudu může být napadeno kasační stížností, stejně tak jako nové správní rozhodnutí další žalobou, následně rozsudek krajského soudu také kasační stížností, jde jistě o výsledek nežádoucí a procesními instituty příslušných správních procesních předpisů obtížně řešitelný. Nejvyšší správní soud v citovaném usnesení připustil, že takový případ lze řešit přiznáním odkladného účinku podané kasační stížnosti.

V posuzované věci Nejvyšší správní soud shledal, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti stěžovatelky jsou naplněny. Přitom přihlédl i k tomu, že podle závazného právního názoru krajského soudu má stěžovatelka provést nové prvostupňové řízení o posouzení nároku na starobní důchod žalobkyně, které podle jejího názoru není na místě, neboť okamžik počátku trvání péče o nezletilé dítě je třeba vyložit v souladu s ustanovením § 20 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, jehož dikce se krajský soud v napadeném rozsudku neodržel. Stěžovatelce tak je třeba dát za pravdu v tom, že nebezpečí hrozící v případě vydání nového rozhodnutí o žádosti žalobce ještě předtím, než zdejší soud rozhodne o předmětné kasační stížnosti stěžovatelky, je v rozporu s principem právní jistoty žalobkyně (která nyní starobní důchod nepobírá), a naplňuje tak znaky „nepoměrně větší újmy“ ve smyslu ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. Zároveň Nejvyšší správní soud neshledal, že by se přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nepřiměřeným způsobem dotýkalo nabytých práv třetích osob či bylo v rozporu s veřejným zájmem.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. března 2013

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu